

Beleidsplan

Protestantse Gemeente te

**Schettens
Schraard
Longerhouw
en
Wons**

2023 - 2027

INHOUD

INHOUD	2
TER INLEIDING	3
ALGEMEEN	4
Ontstaan gemeente.....	4
Verenigingen en organisaties	4
ORGANISATIE PROTESTANTSE GEMEENTE TE SSLW.....	5
Kerkenraad	5
Gemeenteavond	5
Administratie.....	5
Gemeentegids (jaargids)	5
Commissies	6
Kindernevendienst.....	6
Kosters en organisten	6
Preekvoorziening	6
Plaatselijke regeling	6
GEMEENTE ZIJN	7
Eredienst	7
Jongeren en kinderen	9
Pastoraat.....	10
Vorming en toerusting.....	11
DIACONIE en ZWO (Zending, Werelddiaconaat, Ontwikkelingssamenwerking)	12
BEHEER	13
Financiën.....	13
Administratie.....	13
Predikant	13
Kosters en organisten	13
Gebouwen.....	14
Orgels	14
Begraafplaatsen.....	14
Land- en pachtzaken.....	14
Inventaris.....	15
Archief	15

TER INLEIDING

Voor u ligt het beleidsplan van de Protestantse Gemeente te Schettens, Schraard, Longerhouw en Wons 2023-2027, in het vervolg van dit beleidsplan kortweg aangeduid met de afkorting "SSLW". Dit plan geeft de aandachtspunten weer die de zittende kerkenraad van 2023 als belangrijk ziet om het werk binnen de gemeente SSLW vorm te geven.

Totstandkoming beleidsplan

Het beleidsplan is tot stand gekomen nadat de deelcommissies binnen de kerkenraad hun eigen gedeelte opnieuw hebben beoordeeld.

In het beleidsplan staan beleidsvoornemens voor de daarop volgende jaren.

Visie op gemeente zijn

Uitgaande van wat de Bijbel ons leert, zijn drie aspecten van wezenlijk belang:

- De Gemeenschap met God is ons toegestaan te beleven, zowel persoonlijk als in de gemeente, waarin het beleven verrijkt wordt met de viering in de Sacramenten.
- De onderlinge gemeenschap die belangrijk is in een levende gemeenschap als SSLW, waarin voor iedereen plaats en ruimte is, en waar we leven met zorg en liefde voor elkaar.
- In de dienst aan de Samenleving, die dichtbij staat en ook veraf, geeft onze gemeente aan open te staan voor de wereld om ons heen en draagt dit ook uit.

Kerkenraad SSLW

januari 2024

ALGEMEEN

Ontstaan gemeente

De Protestantse Gemeente SSLW komt tot stand als gevolg van de fusie van de Protestantse Gemeente te Schettens, Schraard, Longerhouw en de Protestantse Gemeente te Wons op 01-01-2019. Sinds 1969 vormen de gemeenten een combinatie, de vier dorpen hebben sinds die tijd een gezamenlijke predikantsplaats en is er een pastoraal verband. SSLW is gevestigd op het grondgebied van de dorpen Schettens, Schraard, Longerhouw, Wons en (delen van) de buurtschappen Gooijum, Haijum en Doniawier.

De Protestantse Gemeente maakt voor de publicaties in de dorpsgemeenschappen meestal gebruik van het "Tsjerkefinster", dat in onze dorpen periodiek verschijnt.

Hierin zijn de preekroosters opgenomen en diverse mededelingen uit het gemeentelieven vinden daarin eveneens hun plaats. Ook worden mededelingen via de mail gedaan en wordt er wekelijks een uitnodiging voor de kerkdienst gemaïld naar de gemeenteleden.

Digitaal kunt u ons vinden op www.pknsslw.nl Ook kunt u ons vinden op facebook.

Verenigingen en organisaties

In onze dorpen zijn de volgende verenigingen, welke zich bezig houden met kerkelijke zaken, actief:

- Chr. Muziekvereniging "Excelsior" Schraard
- Chr. Muziekvereniging "Hosanna" Wons
- Zangvereniging "it Woldinghekoar" Wons
- Begrafnisvereniging "Gedenkt te sterven" te Schraard
- Begrafnisvereniging "Gedenkt te sterven" te Longerhouw en Schettens
- Begrafnisvereniging "De laatste eer" te Wons

Dhr. C. van Veen, uitvaartzorg Harlingen, is de bode van de begrafenisverenigingen te SSL.
Mevrouw A. de Jong-Jousma is de bode van de begrafenisvereniging te Wons.

ORGANISATIE PROTESTANTSE GEMEENTE TE SSLW

Kerkenraad

De Protestantse Gemeente te SSLW heeft als bestuur de kerkenraad, bestaande uit de predikant, de ouderlingen, de diakenen en de ouderlingen die tevens kerkrentmeester zijn. De kerkenraad kent drie deelraden, bestaande uit respectievelijk het consistorie van ouderlingen, het college van diakenen en het college van kerkrentmeesters.

Het functioneren van de kerkenraad loopt langs de lijnen van de deelraden: iedere deelraad heeft een eigen voorzitter en secretaris en bereidt zo in kleine kring het beleid voor dat vervolgens in de kerkenraad aan de orde komt.

Moderamen. De kerkenraad zelf kent een dagelijks bestuur: het moderamen, bestaande uit afgevaardigden uit de drie deelraden en de predikant.

Ambtsdragers. De laatste jaren blijkt het steeds moeilijker de vacatures te vervullen, die ontstaan als de zittingstermijnen van ambtsdragers verstreken zijn.

Het systeem van het verzamelen van het uitbrengen van stemmen door gemeenteleden is verlaten. In geval van een vacature wordt na bespreking in de kerkenraad aan daartoe geschikt geachte gemeenteleden een verzoek gericht een ambt te aanvaarden. Ook doopleden kunnen worden benaderd. Indien een dooplid ambtsdrager wordt vindt bij de bevestiging tevens openbare belijdenis van het geloof plaats. Indien een gemeentelid zich beschikbaar stelt voor het ambt wordt dit aan de gemeente bekend gemaakt minimaal twee zondagen voor de geplande bevestigingsdatum. Eventuele bezwaren moeten schriftelijk en ondertekend bij de kerkenraad ingediend worden.

Gemeenteavond

Twee maal per jaar is er gemeenteavond. Tijdens die bijeenkomsten vraagt de kerkenraad de gemeente naar haar mening betreffende belangrijke voorstellen. De kerkenraad laat deze mening meewegen in haar beleid.

In het voorjaar wordt de rekening en in het najaar de begroting gepresenteerd.

Na afloop van het formele gedeelte is er gebruikelijk een gastspreker of -spreekster, die een onderwerp inleidt en ter discussie stelt.

Administratie

De administratie van de kerk betreffende zowel lidmaten als financiën, is in handen van daartoe door de kerkenraad aangestelde personen (ledenadministratie, boekhouding kerkrentmeesters en boekhouding diaconie)

Controle van de financiële administratie van kerkrentmeesters vindt jaarlijks plaats door een externe accountant, die daarover rapporteert aan de kerkenraad.

Gemeentegids (jaargids)

Jaarlijks komt in het najaar de gemeentegids uit, waarin alle belijdende leden, doopleden en gastleden zijn opgenomen. Ook worden de thuiswonende jongeren ouder dan 18 jaar vermeld. Ook is in deze gids een overzicht van de wijkindeling opgenomen, te samen met de opsomming van de kerkenraadsleden en de stemprocedure voor nieuwe leden en de zittingstermijnen van de kerkenraad. Voorts geeft het de leden van de kerk de mogelijkheid in te schrijven op de diverse activiteiten als huisbezoek, catechese, vorming en toerusting.

Commissies

Naast de Kerkenraad zijn er een aantal vaste en tijdelijke commissies:

- de Zendingscommissie (ZWO)
- de Jeugdcommissie (momenteel niet actief)
- de Kerkdienstcommissie (momenteel niet actief)

Kindernevendienst

Op dit moment is er geen kindernevendienst daar er geen gebruik meer van werd gemaakt. Mocht er weer animo zijn voor de kindernevendienst dan zal het weer worden opgestart. Er is een groep vrijwilligers die de leiding verzorgt. Er wordt gewerkt met het tijdschrift Kind op Zondag. In de tijd van Advent en Veertigdagentijd wordt een project gedaan samen met de kerkdienstcommissie, die zich hiertoe oriënteert via internet.

Kosters en organisten

Ieder kerkgebouw heeft haar eigen koster. De koster draagt er zorg voor dat het kerkgebouw en een eventueel bijgebouw beschikbaar zijn voor de eredienst en de gemeenteactiviteiten, en voor eventuele extra activiteiten als bijvoorbeeld concerten.

De organisten verlenen muzikale ondersteuning aan de eredienst.

Preekvoorziening

Mevr. S. G. de Witte-Dijkstra verzorgt het preekrooster. De behoefte aan Friese diensten krijgt daarin voldoende aandacht.

Plaatselijke regeling

Er is een 'plaatselijke regeling' voor onze gemeente opgesteld, waarin een aantal praktische zaken zijn vastgelegd.

Beleidsvoornemens organisatie

- *Gemeenteleden blijven inzetten voor het werk in onze gemeente*
-

GEMEENTE ZIJN

Beleidsplan Gemeente zijn valt uiteen in:

- Eredienst
- Jongeren en kinderen
- Pastoraat
- Vorming en toerusting

Eredienst

De eredienst staat in onze gemeente centraal, daar klopt het hart van de gemeente. Het is de plaats waar we God ontmoeten en eren. Het is tevens de plaats waar mensen elkaar ontmoeten, om samen het geloof te vieren en Gods woord te leren. Van hieruit begint de dienst aan de wereld.

Er is in onze gemeente iedere zondag één dienst, roulerend over de vier kerken in Schettens, Schraard, Longerhouw en Wons.

Na de dienst van 9.30 uur in Wons is er altijd koffiedrinken in de kerk.

Bijzondere diensten (zoals Startdienst, tentdienst) worden voorbereid met commissies, waarvoor gemeenteleden worden gevraagd.

Het avondmaal wordt vijf keer per jaar gevierd, vier keer door het jaar heen, en op Witte Donderdag. Het avondmaal wordt bij voorkeur met de eigen predikant gevierd. Afhankelijk van het gebouw wordt bepaald in welke vorm het avondmaal wordt gevierd. Ook kinderen mogen meedoen aan de maaltijdvieringen.

De Heilige Doop wordt bediend op aanvraag van de ouders en in overleg met de predikant. De kerkenraad stelt de doopdatum vast.

Kerkdienstcommissie

De Kerkdienstcommissie besteedt haar aandacht aan de voorbereidingstijd en viering van Pasen en Kerst. (deze commissie is momenteel niet actief, deze diensten worden door de kerkenraad en/of dienstdoende dominee voorbereid)

Gebruikelijk werken aan de Paas- en Kerstdiensten het koor en/of het korps mee en verzorgt Lijkle Spijksma de liturgieboekjes.

Muziekverenigingen

De muziekkorpsen "CMV Excelsior" en "CMV Hosanna" en zangvereniging het "Woldinghekoar" werken graag mee in Erediensten. Ook tijdens de "tentdienst" als afsluiting van het dorpsfeest in Schettens of Longerhouw verzorgt korps Excelsior de muziek op stijlvolle wijze.

Tijdens de tentdienst op de zondag na het tweejaarlijkse dorpsfeest in Wons, in de oneven jaren is er eveneens ondersteuning van Hosanna en eventueel it Woldinghekoar.

Beleidsvoornemens Eredienst

- *Samen met de kerkdienstcommissie organiseren van een kerstviering voor de kinderen, in de kerk*
- *Na de dienst van 9.30 uur in Wons koffiedrinken in de kerk, met uitzondering van die zondagen die samenvallen met een feestdag.*
- *Het op een beperkte en doordachte manier inzetten van een beamer, ter ondersteuning van erediensten*
- *We streven naar het maken van een liturgisch bloemstuk tijdens Advent en de 40-dagentijd*
- *Afstemmen van organisatie van projecten voor kindernevendienst door kerkdienstcommissie en kinderkerk*

Jongeren en kinderen

Het is vanzelfsprekend dat jongeren en kinderen deel uitmaken van de gemeente. De jongeren willen niet beschouwd worden als een groep die ook aandacht nodig heeft, in de zin van "we moeten de jongeren bij de kerk zien te houden".

Besluitvorming over jeugd vindt plaats in samenwerking met hen.

Activiteiten ten behoeve van het jongere deel van onze gemeente zijn:

- Kindernevendienst: vanaf Startzondag tot het afscheid van groep 8 (start wanneer er weer animo is)
- Catechisantendiensten (start wanneer er weer catechese is)
- Catechese (start wanneer er weer animo is)
- Jeugdcommissie
- incidentele inzet in het kader van het project van Diaconie en Zending
- incidenteel wordt iets voor de groep 18+ (nog opzetten) 25+ en 30+ (nog opzetten) georganiseerd

Beleidsvoornemens jongeren en kinderen

- *Het bovenstaande aanbod continueren*
- *In de examentijd leven we mee met onze jongere gemeenteleden en dorpsgenoten. Aan jongeren die voor het eerst examen doen na de basisschool, wordt een roos uitgedeeld.*
- *Eventueel gebruik maken van moderne (Multi)media*
- *Activiteit(en) opzetten voor groep 18+ en 30+*

Pastoraat

Het uitoefenen van het pastoraat is niet een taak voor de ambtsdragers alleen, maar voor de hele gemeente. De Bijbel roept ons op om naar elkaar om te zien. Het gaat hier om de onderlinge verbondenheid tussen gemeenteleden. Hier wordt op verschillende manieren aan gewerkt, te weten:

- individueel bezoekwerk door de predikant, ouderlingen en de 'omtinkers' (bezoek heer/dame), in bijzondere situaties door de diakenen
- groothuisbezoek, verschillende activiteiten geleid door dominee en/of met leden van de kerkenraad. Door middel van een formulier kan men de voorkeur aangeven voor groothuisbezoek of voor individueel bezoek. Doel van het (groot)huisbezoek is het geloofsgesprek en de onderlinge ontmoeting. Voor de kerkenraad is het tevens een middel om te horen wat er onder de gemeenteleden leeft.

Verder komt het pastorale team ongeveer twee keer per jaar samen.

In 2010 heeft de speciaal daarvoor ingestelde pastoraatcommissie advies uitgebracht over het pastoraat. Het wordt steeds lastiger om alle activiteiten die in het verleden zijn opgebouwd, te continueren door een kleiner wordende gemeente en minder beschikbare tijd.

De huidige situatie werd in de commissie vergeleken met een rijk opgetuigde kerstboom. Het gevolg is dat de ambtsdragers 'overvraagd worden', iets wat voorkomen dient te worden. Belangrijk is om de in deze kerstboom, de juiste versierselen te behouden die daadwerkelijk ons geloof opbouwen.

Beleidsvoornemens pastoraat

- *Inspelen op pastorale nood, oftewel daar waar het meest nodig is*
- *Het in stand houden en ondersteunen van het netwerk van omtinkers die zich pastoraal inzetten in SSLW. Hiertoe is er twee keer per jaar een overleg met de omtinkers, de ouderlingen en de predikant.*
- *Het jaarlijks uitbrengen van een gemeentegids met informatie over de gemeente en de dingen die er in het seizoen staan te gebeuren*
- *Voorkomen dat ambtsdragers 'overvraagd' worden*
- *Pastoraat in alle dorpen op elkaar afstemmen*

Vorming en toerusting

Voor vorming en toerusting maakt de gemeente gebruik van diverse mogelijkheden, zoals:

- startweekend
- individueel huisbezoek
- groothuisbezoek
- gemeenteavond
- catechisatie en huiscatechese
- Bijbelkring
- gespreksgroep
- projecten bij Pasen en Kerst

Startdienst

Jaarlijks organiseert de kerkenraad de startdienst. De startzondag wordt georganiseerd door een startdienstcommissie, op deze zondag wordt voldoende rekening gehouden met de kinderen en jongeren die er zijn. Het thema van de startzondag is meestal het thema van de Protestantse Kerk in Nederland.

Gemeenteavond

Tijdens de gemeenteavond heeft de kerkenraad, na afloop van het formele deel, de mogelijkheid om bijzondere onderwerpen aan de orde te stellen, om de zendingsprojecten te bespreken of om een onderwerp aan de orde te brengen dat op dat moment in de gemeente in het bijzonder leeft.

Catechisatie

De catechesegroepen worden gevormd door de jeugd uit de gemeente SSLW.

- catechese voor 12 - 13 jarigen; verzorgd door de predikant of een gemeentelid
- catechese voor 14 - 15 jarigen; verzorgd door de predikant of een gemeentelid
- catechese voor 16 - 20 jarigen; verzorgd door de predikant of een gemeentelid
- belijdeniscatechese; verzorgd door de predikant

Momenteel zijn er geen belangstellenden voor de catechese. Mocht er weer belangstelling zijn dan wordt de catechese weer gestart.

Projecten rondom Pasen en Kerst

Pasen en Kerst zijn vanouds momenten waarop veel mensen in de kerk komen.

De kerkdienstcommissie ziet het als taak om deze diensten in te leiden met aansprekende projecten en bereidt daarvoor de liturgieën met de voorgangers zo goed mogelijk voor.

Omdat er momenteel geen kindernevendienst is vervallen ook daarbij ook deze projecten. Wanneer er weer voldoende animo voor de kindernevendienst is dan zal dit weer opgestart worden.

DIACONIE en ZWO (Zending, Werelddiaconaat, Ontwikkelingssamenwerking)

Diakenen zijn geroepen betrokken te zijn op mensen dichtbij en veraf, gericht op de omgang met God, op gemeenschap met elkaar en op de dienst aan de samenleving in woord en daad. In concreto betekent dit het bieden van hulp aan hen die in nood verkeren of zij die om hulp vragen. De vorm van hulpverlening kan divers zijn, maar is over het algemeen van financiële aard.

Visie

1. Elke twee jaar samen met ZWO een project uitkiezen waarvoor geld wordt ingezameld. Dit kan per dorp met medewerking van vrijwilligers door het houden van collecten in kerkdiensten, actieverkopen van bloemen en fruit, kerstmarkten en spontane acties.
2. De jaarlijkse overschotten op de jaarrekening aan het eind van elk jaar besteden aan goede doelen en betrouwbare instellingen, noodhulp en aanvragen voor financiële bijstand zowel nationaal als wereldwijd.
3. De bijdragen aan Oikocredit voortzetten ter stimulering van micro-economieën in met name ontwikkelingslanden in Afrika, Azië en Zuid-Amerika.
4. Voor innen pachtzaken: zie beleidsplan college van kerkrentmeesters.
5. De verkoopopbrengsten van onroerende goederen risicoloos beleggen bij voorkeur in bankdeposito 's of staatobligaties en de revenuen toevoegen aan de overschotten volgens punt 2.
6. In principe beperkt het diaconale werk zich niet tot gemeenteleden (lidmaten, doop- en geboortelieden), maar strekt het zich uit tot de gehele gemeenschap.

Uitvoering

De diakenen zorgen voor de diaconale collecte in de kerkdiensten, vervoer naar de kerk voor hulpbehoevenden, de bloemen in de eredienst en voor het Heilig Avondmaal.

Voor de viering van dankdag doen de diakenen een oproep aan gemeenteleden om een financiële gift of een gift in natura te geven voor een goed doel dichtbij. Er wordt in it Tsjerkefinster vermeld wat de opbrengsten van de collecten in de kerkdiensten zijn.

Samen met de ZWO-commissie zorgen de diakenen voor het versturen van Paasgroeten, tijdens de corona-periode is dit gestopt en nog niet weer opgepakt, de diverse acties voor het project en het informeren van de gemeente over het project.

De diakenen geven 'stille hulp' indien nodig.

Jaarlijks een Kerst of Nieuwjaars maaltijd voor ouderen en alleenstaanden (mede)organiseren.

BEHEER

De taken van het College van Kerkrentmeesters staan beschreven in de Kerkorde en Plaatselijke Regeling. In dit beleidsplan wordt op onderdelen het te voeren beleid weergegeven.

Financiën

Bij de jaarlijkse begroting wordt gestreefd naar een evenwicht van inkomsten en uitgaven. Eens in de 2 jaar wordt de actie Kerkbalans gehouden om bij de leden aandacht te vragen voor de vrijwillige bijdragen. Ingekomen leden worden bezocht en gevraagd om een bijdrage. Er zijn beleggingen bij SKG, Regiobank, Rabobank en er zijn Rabobank certificaten. Bij vrij komen van beleggingen wordt gekeken naar de best mogelijke nieuwe belegging. Er is €75.000 geleend aan Stichting Mienskip Wûns . Ook is een bedrag van €16.000,- geleend aan dorpshuis De Útwyk te Schraard. De aflossing bedraagt €2.000,- per jaar en zolang de schuld niet is afgelost, kan er een aantal keren gratis vergaderd worden. Sinds 2022/2023 worden er drie woningen in Wons en één in Longerhouw verhuurd. Jaarlijks wordt geld gereserveerd voor het orgel- en restauratiefonds en algemeen onderhoud. In het orgelfonds kan per orgel een bedrag geormerkt zijn. Per kerkgebouw kan een bedrag geormerkt zijn in het restauratiefonds en voor algemeen onderhoud. De inkomsten en uitgaven worden per kerkgebouw bijgehouden.

Administratie

De ledenadministratie wordt door een vrijwilliger gedaan. De financiële administratie wordt door een lid van de gemeente als vrijwilliger gedaan. De administrateur verzorgt de betalingen, de financiële administratie en ondersteunt bij het opstellen van begroting en jaarrekening. De jaarrekening wordt gecontroleerd door 2 onafhankelijke deskundigen met een financiële achtergrond. Begroting en jaarrekening worden jaarlijks ter goedkeuring aan de kerkenraad aangeboden en liggen vervolgens ter inzage voor leden van de gemeente. Samenvattingen van begroting en jaarrekening worden besproken op gemeentevergaderingen en publiek gemaakt via internet i.v.m. de ANBI status. Begroting en jaarrekening worden aangeboden aan het CCBB. Gemachtigd tot financiële handelingen zijn administrateur en penningmeester. Als er geen vrijwilligers beschikbaar zijn, kan de uitwerking van de financiële administratie worden verzorgd door KKA. Zij maken de jaarrekening op, verzorgen het K-formulier en maken een overzicht voor de website. Ook ondersteunen zij bij het opstellen van de begroting. Een controle door 2 onafhankelijke deskundigen is dan niet nodig. Als eenmaal de keuze gemaakt wordt voor het KKA, dan gaan we niet zomaar weer terug naar vrijwilligers.

Predikant

Het traktement wordt door KKA berekend volgens de landelijk geldende normen. De predikant woont in de pastorie te Schettens.

Kosters en organisten

Elk kerkgebouw kent een vrijwilliger als koster. In Schettens, Schraard, Longerhouw en Wons wordt een vrijwilligersvergoeding gegeven. Elk orgel kent zijn eigen organisten. De vergoeding van de organisten is gebaseerd op het landelijk adviestarief eventueel vermeerderd met reiskosten. In de eerste vergadering van het jaar nodigt het College van Kerkrentmeesters de kosters en organisten uit voor het jaarlijkse contact. Als het nodig is, kunnen er altijd nog individuele gesprekken met kosters gehouden worden.

Gebouwen

Er zijn 3 monumentale kerkgebouwen (kerk Wons zit in een eigen stichting), een pastorie in Schettens, een woning met gebouw in Longerhouw en drie woningen in Wons. Bij de 3 kerkgebouwen wordt de staat van onderhoud elke 2 jaar vastgesteld middels een inspectie van de Monumentenwacht Friesland. Het beleid is er op gericht de gebouwen in goede staat te houden m.b.v. genoemde inspectie. Onderhoud- en restauratiewerkzaamheden onder een begroot bedrag van €5.000,- worden bij voorkeur gegund aan leden van de gemeente die ingeschreven staan bij de KvK. Hiertoe kunnen meerdere offertes gevraagd worden. Bij een begroting boven €5.000,- worden meerdere offertes gevraagd bij daartoe geschikt geachte bedrijven. De kerkgebouwen worden gebruikt voor de eredienst. Gebruik voor trouw- en rouwdiensten is voor leden van de gemeente gratis, voor anderen gelden vastgestelde tarieven. Het kerkgebouw van Schettens wordt daarnaast ingezet voor meditatieve overnachtingen en (cultuur)historische educatie. De pastorie in Schettens wordt in goede staat van onderhoud gehouden, zodat deze ook op langere termijn beschikbaar blijft als woning voor een predikant. De woningen met gebouw te Longerhouw en Wons worden in goede staat van onderhoud gehouden. De woningen worden verhuurd tegen een huurprijs die gelijk is aan de liberalisatiegrens. Er is een nieuwe tarievenlijst.

Orgels

Het beleid is er op gericht de orgels in goede staat te brengen en te houden. Hiertoe worden de orgels regelmatig gestemd, geïnspecteerd, onderhouden en daar waar nodig gerepareerd.

Begraafplaatsen

Alle 3 kerkgebouwen hebben een kerkhof met begraafplaatsen. Het kerkhof te Schraard is een Rijksmonument, een zogenaamd groen monument. Dit geeft enige rijkssubsidie voor de instandhouding. De dagelijkse leiding en administratie van de begraafplaatsen van Schettens, Schraard en Longerhouw zijn gedelegeerd aan dhr. H. P. Visser. Eens per jaar worden de boeken gecontroleerd. Ook eens per jaar worden de gedelegeerde beheerder en de vrijwilligers voor het onderhoud door het College van Kerkrentmeesters uitgenodigd voor het jaarlijkse contact. De tarieven van de begraafplaatsen moeten zodanig zijn dat een sluitende exploitatie mogelijk is. Dit is inclusief de onderhoudskosten van ringmuren en hekwerken. De begraafplaatsen hebben een eigen reglement.

Land- en pachtzaken

De kerk en de diaconie hebben grond in eigendom die in pacht en erfpacht is uitgegeven. Daarnaast zijn er nog diverse kleine percelen zonder agrarische bestemming gelegen in de dorpen.

Het College van Kerkrentmeesters beheert ook het land van de diaconie vanwege de praktische reden van ingewikkelde regelgeving rond land- en pachtzaken. Bij het beheer wordt gebruik gemaakt van rentmeesters Kantoor der Kerkelijke Goederen voor advisering en ondersteuning.

De pachtprizen worden jaarlijks aangepast volgens de landelijk vastgestelde norm. De erfpachtcanon wordt periodiek opnieuw vastgesteld zoals in de betreffende contracten is vastgelegd. Bij vaststelling van pachtprizen en erfpachtcanon wordt een marktconforme benadering gehanteerd. Er wordt gestreefd naar uniformiteit van pachtprizen en erfpachtcanon. Mocht er in één van de dorpen land vrij komen dan wordt dat in principe uitgegeven in erfpacht aan een gemeentelid uit dat dorp wiens hoofdberoep agrariër is. Op de eerste maandag na Driekoningen (koppermoandei) nodigt het College van Kerkrentmeesters de pachters en erfpachters uit voor het jaarlijkse contact.

Inventaris

In 1995 heeft de Stichting Kerkelijk Kunstbezit Nederland inventarisrapporten opgesteld van de diverse bezittingen in de kerken van Schettens, Schraard en Longerhouw. De inventarislijsten zijn op hun actuele waarde beoordeeld bij de fusie tot Protestantse Gemeente te Schettens, Schraard, Longerhouw en Wons. Het is goed de betreffende lijsten elke 4 jaar te beoordelen op hun actuele waarde.

Archief

Het oudste deel van het archief van Wons is bij Tresoar in Leeuwarden. Het Hervormde archief van Schettens-Longerhouw en Schraard is in het gemeente archief 'De Tijd' te Bolsward. Het archief van Gereformeerd Schettens-Longerhouw is bij Gereformeerd Bolsward gebleven. Het archief van Gereformeerd Schraard en Wons wordt bewaard in eigen beheer. Belangrijk is om de plaatselijke archiefkasten door te lopen en belangrijke stukken over te brengen naar een centraal archief. Verder is het van belang lopende archieven te ordenen. SSLW heeft een archivaris aangesteld i.v.m. benodigde machtigingen.